

Steffen Ringgaard Andresens prædiken julenat

Taler

Steffen Ringgaard Andresen
Præst

Dato

24. december 2021

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ved julenatgudstjenesten i Vor Frue Kirke i København i tidsrummet 23.30-00.30. Datoen er sat til d. 24. december, eftersom gudstjenesten begyndte der.

1

Vi når ud over egen næsetip

5

De var nok usikre. Og jo helt tydeligt sårbare. Men ellers ved vi ikke meget om verdenshistoriens mest betydningsfulde par. Vi ved ikke, om Maria var skrøbelig eller robust eller om Josef var mild eller kolerisk. Deres tanker, følelser, forestillinger kender vi heller ikke. Eller hvad de kom ud for i deres opvækst. Alt det, vi normalt spørger til. Måske - *ind* til. Som om juleevangeliet siger, at det ikke kommer an på det. I hvert fald ikke mest.

10

I teltet herude på Frue Plads tester man tusindvis for en virus, ingen kan se. Forleden stod jeg i køen. Foran mig en ung kvinde så dybt nede i sin mobiltelefon, at hun fortabt for verden blot fulgte med i dens bevægelser og var at bumpe ind i en ældre herre, som bad hende om at holde afstand. *Undskyld*, sagde hun, *jeg glemmer hele tiden, at jeg når ud over min egen næsetip*.

15

Sætningen blev hængende i luften mellem os. Vi siger normalt, at vi ikke kan, eller glemmer, at se ud over vores egen næsetip. Hun glemte hele tiden, at hun

20

Hun fik mig til at tænke på, hvad en lille filosof siger om os mennesker: Man kan ikke regne ud, hvor et menneske begynder og hvor det slutter.

25

Er du der? Far kalder. Han rydder op i køkkenet mens Alfons Aberg sidder på sit værelse og spiser et saftigt grønt æble efter maden. *Er du der, Alfons?* Jo,

Alfons er på sit værelse. Eller: *Er jeg her?* Jo hans krop er der helt sikkert. *Men er*
30 *det mig?* Hvad med varmen fra hans krop i stolen hvor katten nu ligger og
spinner? Skal den ikke regnes med? Og hvad med luften han suger ind og ned i
lungerne. Og puster ud igen. Så er den vel også en del af ham. Er det så Alfons,
der spreder sig ud gennem vinduet? Der ligger et busstoppested udenfor. Der
står en mand. Han får en idé. *Måske skulle jeg bage æbletærte til mine børnebørn*
35 *i aften.* Han tror, det er hans idé. Men kom den ikke fra den æbleånde, Alfons
blæste ud ad vinduet? Og er der så ikke lidt af Alfons i æbletærten? Og i
bedsteforældrenes og børnebørnenes glæde? Sådan sidder han og spekulerer
over, at man er spredt lidt ud her og der. Det er han i hans humor. Når han får
andre til at smile. Det er han, når han er sur, glad, vred. Det er han i det blå
40 Alfons knytnæve satte omkring Victors øje i skolegården i går. Og i lille
Spirrevips glædeshop i entreen, når han kommer og besøger ham for at læse
fortællinger.

45 *Alfons, er du der?*

Jo, siger Alfons, en smule af mig er her i hvert fald.

Så tag den smule, der er her og vær sød at gå ud med skraldeposen, siger far og
klapper ham kærligt og taknemmeligt på skulderen. På vej ud til affaldsskakten
50 mærker han stadigvæk hånden på skulderen. *Så er der noget af far på min
skulder.*

Nej, man kan ikke regne ud, hvor et menneske begynder og hvor det slutter.

Da børne-tv er forbi, funderer mit barnebarn. *Nøj, tænk så hvis der er 1000*
55 *mennesker. Så kan man slet ikke regne det ud.* Nej, man kan ej.

Jeg tror vi glemmer vores betydning, når vi spørger for snævert til et menneske.
Vi spørger til identiteten. Vi glemmer vore mellemværender. Mellemmrummene
imellem os. Måske fordi vi ikke kan domesticere dem og gøre dem til vore.

60
Guds Ånd svæver over den mørke nat. Så med ét englesang. Og lyset siler ned
over dem. Himmel og jord går i et. Der er født jer en frelser. Som profeterne
spåede. Om ham, der skulle fødes med hele skabelsens begyndelseskraft og
friskhed i sig. Guds Ånd skulle gennem ham gennemtrænge menneskene og
65 alting, så det hele løfter sig og søger mod sin fuldendte form.

Maria og Josef står med et nyfødt barn med dets forsterduft og fjerne øjne, der endnu ikke vænnet sig til at se på deres verden, i deres hænder. Enhver, der sådan har prøvet at stå med, hvad en islandsk forfatter kalder 50 centimeters hjælpeløshed i armene ved, at barnet kalder på en med alt, hvad det er eller ikke er. Det må I selv om. Man kan på en måde slet ikke tale sådan om et. Uden at spørge, om vi kan finde ud af det, er det overladt til vores barmhjertighed. Her er et mellemværende, man ikke kan løbe fra!

De to har et mellemværende om et lille barn i en umulig situation. De er usikre og sårbare. Men de er tro mod deres mellemværende. Hvad ellers? Og de hjælper hinanden så godt de kan. De får øje på læskuret ude på marken. Maria føder uden sin mor. Så må Josef træde til. Det har han da aldrig prøvet før. Maria finder nogle tøjstykker, der kan varme den lille og ammer ham og giver ham varme og tryghed. Josef får øje på et af dyrenes trug, fejer det med hænderne fri for foderrester og spindelvæv. Så går han på udkig efter lidt brænde til nattens bål. Her kommer Gud til verden. Født af et menneske. Båret af et menneske. Holdt i live af et menneske. Overladt menneskelig barmhjertighed.

At være i kirke julenat er som at være i stalden efter at bålet er tændt. Vi samles ikke om, hvad vi kan (se lige mig) eller hvad vi ikke kan (åh, jeg store synder) – for nu at tage to yderpunkter i den kirkelige identitetsdannelse. Sådan kan vi ikke tale om det. Det handler om ånd. Og den kan vi aldrig domesticere.

Møn ikke vores megen snak om identitet skyldes, at vi er gået hen og blevet mere usikre på, hvad der er at være menneske? Men hvad der er bekymrende er, at det kunne se ud, som om vi er havnet i ond cirkel. For hele den såkaldte identitetspolitiske diskurs rejser bare nye grundlæggende spørgsmål om, hvem vi er og hvad vi overhovedet er fælles om som mennesker og som samfund. Det gør os usikre. Og usikkerheden gør os sårbare og porøse.

Her er det som om juleevangeliet siger: Det kan I så gerne være. Men vent ikke på, at det bliver anderledes. Hvad med, om I tværtimod så blev enige om at være fælles om sårbarheden? Og så kastede jer ud i jeres mellemværender alligevel. Træd blot ud i det kaos, det nogle gange er at være menneske, fordi vi når ud over vore egne næsetippe og derfor ikke *kan* være i kontrol og have tjek på det. Sådan et sted bliver Gud født. Der bevæger Ånden sig frit.

Så kan vi måske begynde med at være individer, der tør indgå i fællesskabet på

sårbarhedens præmisser.

Vi kunne, med digteren Helle Søtrup's ord, bede Gud:

110 *Mind os kærligt om,
at vi kommer fra hver vores slagmark, at huden er tynd og hjertet langsomt, og at
vi selv var nogens børn engang, der ikke kunne binde vores sko.
Og lad os gå hinanden i møde
i den bevidsthed.*

115

Tænk, hvad der så ville ske?

Jo, der kan nok være mørke i os, og alligevel lyser Guds væsen så igennem os.

120 Der kan nok være uro på færde i vore tanker, og alligevel skaber Guds Ånd så
fred gennem os.

Der kan være nederlag i vore liv, og alligevel vinder Guds kærlighed frem
igennem os. Så kan vi endda ligne noget, der er løgn, og alligevel vil sandheden
så ske gennem os. Gennem sårbare mennesker kommer der noget til verden,
som vi må tro er Gud.

125

Amen

Kilde

domkirken.dk

130

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

135

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/steffen-ringgaard-andresens-praediken-julenat>

140